

บทบรรณาธิการ

นวัตกรรมกระบวนการศึกษาอัจฉริยะเพื่อสร้างสังคม 5.0

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวสู่เศรษฐกิจ 4.0 แต่ญี่ปุ่นกำลังวางแผนก้าวสู่สังคม 5.0 หรือ “ยุคหลังนวัตกรรม” โดยมองว่าการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 คือการแก้ปัญหาสังคม ซึ่งมีความท้าทายที่เผชิญอยู่ คือ จำนวนประชากรที่ลดลง จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น สตรีมีส่วนในเศรษฐกิจน้อย ภัยธรรมชาติที่มากขึ้น รวมทั้งมีการก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งทางไซเบอร์ (cyber) นวัตกรรมทางเทคโนโลยี 4.0 เช่น Robotics และ IoT จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการสร้างสังคม 5.0

อุปสรรคหรือกำแพง 5 ชั้นที่ขัดขวางการก้าวสู่สังคม 5.0 จะต้องได้รับการแก้ไขด้วยนวัตกรรมดังนี้

1. ปัญหาของระบบราชการ ต้องปฏิรูปให้มีนวัตกรรมด้วยการเชื่อมกับ IoT
2. ปัญหาของข้อกฎหมาย ต้องได้รับการปฏิรูปทุกระดับให้เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมที่มีต่อคุณภาพชีวิต เช่น ยานยนต์ไร้คนขับ จะมีกฎหมายใบขับขี่อย่างไร
3. อุปสรรคของเงินทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรม ควรน้อยกว่า 1 % ของ GDP

4. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามปรัชญาใหม่ สังคม 5.0 ให้อิสระในการจินตนาการสร้างสิ่งใหม่
5. การยอมรับและการอยู่ร่วมกันของมนุษย์กับเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ญี่ปุ่นได้ประกาศ 4 นโยบายใหม่เพื่อก้าวสู่ Society 5.0 ประกอบด้วย (<http://www8.cao.go.jp>)

1. การสร้างพื้นที่ไร้การแข่งขัน เพื่อหลอมรวมบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เปลี่ยนจากการแข่งขันให้เป็นความร่วมมือ
2. การสร้างความร่วมมือของบริษัท SME และ Start Up น้อยใหญ่ทั้งหมด
3. การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ โดยเน้นที่เด็กปฐมวัย และลดค่านิยมการกดขี่ทางเพศ โดยเฉพาะแนวคิดชาตินิยมล้าหลัง
4. ยอมรับการมีอยู่ของเครื่องจักร ซึ่ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามาทดแทนกำลังคนวัยทำงานที่หายไป แทนที่จะมองว่ามาทำให้คนตกงาน

ถึงเวลาที่ประเทศไทยจะเพิ่มมิติของการพัฒนาสังคม 5.0 ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ 4.0 ได้แล้ว ความฝันที่จะก้าวสู่สังคม 5.0 จะเป็นไปไม่ได้เลย ถ้าไม่ปฏิรูประบบการศึกษาให้เป็นระบบการศึกษาอัจฉริยะเพื่อสร้างสังคม 5.0

ถึงเวลาที่เราต้องช่วยกันสรรค์สร้างการศึกษา 5.0 ได้แล้ว

ศาสตราจารย์ ดร.พทุธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์
ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ